Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 164. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 28-го СЕРПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 28, 1984 No. 165. 164 VOL. XCI.

ПОНАД 5000 ОСІБ ВЗЯЛО УЧАСТЬ В СОЮЗОВОМУ ДНІ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

Філядельфія. — Цьогорічний Союзовий День, що відбувся в неділю, 19-го серпня, на посілості УСОК „Тризуб" в Горшамі, Па., не був таким успішним, як це плянувала Окружна Управа. Цей Союзовий День був присвячений відзначенню 90-річчя УНСоюзу і тому члени Управи Округи робили всі заходи, щоб це свято випало імпозантно. Була приготована мистецька програма, відтак забава з танцями і інші розгривки. Тому це свято заповідалось успішним, а до того згідно ухвали Управи Філядельфійської Округи ввесь дохід із свята був призначений на сплату моргеджу „Тризуба".

У зв'язку з цим тризубівці й союзовці ввесь день в суботу, 18-го серпня працювали на посілості в Горшамі, де готовились до зустрічі понад 1,000 гостей. Це була субота вимріяна чудова погода, перша субота під час сезону без дощу. Біля полудня заповіли дощ на неділю, але ніхто й чути про це не хотів. На жаль, в неділю, 19-го серпня, замість сподіваної гарної погоди від 7-ої години ранку почав падати зливний дощ у Філядельфії й околиці. Не було ради, треба було відкликати танцювальний ансамбль з Аллентавну, як також й оркестру. Це було вранці, а по полудні на „Тризубівці" вже була гарна погода і тоді почали прибувати союзовці і симпатики „Тризуба".

Прапори піднесено о год. 2-ій по полудні, а всіх присутніх гостей привітав член святочного Комітету Степан Гавриш, при чому вияснив відкликання мистецької частини. Він привітав членів Головного Уряду УНСоюзу, а саме: головного контролера проф. д-ра Богдана Гнатюка, головних радних Анну Гарас, Івана Одежинського і Василя Пастушка. Також він привітав довголітнього головного предсідника УНСоюзу, а тепер почесного члена Головного Уряду Йосипа Лисогора з дружиною Марією. Він в дальшому вітав відділових урядовців сусідніх Округ, а головно Округи Лігай-Веллі, як також позамісцевих урядовців Філядельфійської Округи. На сцену був запрошений голова УСОсередку „Тризуб" інж. Богдан Сірий, якому члени Головного Уряду УНС вручили чек на 1,000 долярів, як союзову дотацію на сплачення заборгованости Осередку. За так щедрий даток інж. Б. Сірий в імені Управи Осередку висловив щиру подяку Батькові-Союзові, а при тому лякував Управі Філядельфійської Союзової Округи, за так гарний жест, а саме: відступлення приходу з свята на потреби „Тризуба".

Згадані члени Головного Уряду УНСоюзу рівнож вручили чек в сумі 300 долярів голові Українського Американського Товариства Сеньйорів Філядельфії проф. Володимирові Винницькому, на потреби цієї загально шанованої громадської установи.

У пополудневих годинах відбувся виграш нагород на суму понад 250 долярів, а відтак гості, які не зважали на химерну погоду, відвідували „тризубівську кухню," де можна було набути не лише українські страви, але також гарячі й зимні напитки.

Слід відмітити, що Управа Окружного Комітету подбала про „Союзовий стіл", де була розложена союзова преса та інформаційні матеріяли про забезпечення в УНСоюзі. Зацікавленим інформації давав Іван Данківський і Андрій Кушнір.

Шімон Перез дістав додатковий 21 день для зформування уряду

Єрусалим, Ізраїль. — Тому що жодна з 15-ти партій Ізраїля не дістала потрібної більшости в 120-членному парляменті (треба мати 61 мандат) в останніх загальних виборах, дві найбільші партії країни стараються домовитися про коаліцію, з тим, що провідник Робітничої партії Шімон Перез, яка дістала 44 мандати до Кнессет, має уповноваження від президента Ізраїля Хаїма Герцога творити коаліційний уряд — уряд національної єдности, в першу чергу переговорюючи з провідником досі привладної партії Лікуд і прем'єром Іцаком Шаміром, який все ще виконує обов'язки прем'єра. Щоб цю нелегку ціль осягнути, Ш. Перез потребує ще додаткового часу, і це йому було дано в неділю, 26-го серпня, коли президент Ізраїля продовжив на 21 день довше час для зформування нового уряду країни. Таке продовження реченця є звичайною річчю тут, але воно не може, згідно з ізраїльською конституцією, перейти строк 42-ох днів.

Перед провідником Робітничої партії Ізраїля Ш. Перезом тяжке завдання, бо з партією Лікуд, яка здобула 41 місце в парляменті (отже тільки на три місця менше, ніж лейбористи), не легко домовлятися, бо обидві ці партії відрізняються одна від одної підходом до підставових справ, що стосується країни, і політично і ідеологічно. Все таки тяжкий економічний стан в країні, де інфляція сягає 400 відсотків, а заборгования світовим і американським банкам також астрономічне, заклик президента створити „уряд національної єдности" знаходить відгук в більшости громадян.

Обидві ці партії, якщо удасться їм домовитися поміж собою, матимуть легко потрібне 61 місце в парляменті (44 місця плюс 41 місце) і тоді не треба буде прислухатися надто уважно до малих, переважно релігійних, партій, які ставлять часто-густо неймовірно тяжкі вимоги до цих двох партій за ціну їхньої співпраці в уряді.

Досі переговори з Шаміром Перез уважає „багатонадійними". Обом провідникам великих партій треба домовлятися в чотирьох найголовніших ділянках: релігійній, економічній, в справі Ливану, та миру з арабськими країнами, особливо Єгиптом і Йорданією. В справі релігії різномова йде про те, кого уважати жидом чи жидівкою. Найбільше клопоту є з визначенням новонавернених на жидівство людьми. Лейбористи радо бачать навернених поміж собою, аби перший-ліпший рабин ствердив такий перехід на жидівство, а партія Лікуд підтримує вимоги малих релігійних партій, щоб навертання санкціонував лише ортодоксальний рабин, а не рабин з так званих консервативної чи реформованої синагог.

В економічній ділянці досі привладний Лікуд не вмів змусити власних громадян жити згідно з прибутками, а не жити на широку ногу, тобто завжди або в більшості на кредит. Тому президент Хаїм Герцог покладає надії на Ш. Переза і його Робітничу партію та на майбутній уряд національної єдности, що його Перез має створити, щоб прикоротити апетити жидівського населення, примусивши країну жити згідно з дійсними можливостями, які не дуже великі. У справі Ливану обидві партії начебто бажають вивести ізраїльські війська звідти, як тільки буде забезпечена безпека для північного Ізраїля, але загально уважається, що лейбористи доб'ються цього радше, ніж Лікуд. Крім того лейбористи більш прихильні для ара-

(Закінчення на ст. 4)

СОВЄТИ ВИПРОБОВУЮТЬ КРИЛАТІ РАКЕТИ

Москва. — Совєтський Союз проголосив офіційно в суботу, 25-го серпня ц.р., що його збройні сили, а зокрема нуклеарні спеціялісти, почали випробовувати так звані крилаі ракети з нуклеарними головками далекого і середнього засягу. Заповідач, як треба було сподіватися, обвинуватив З'єднані Стейти Америки за продукцію ракет MX і розміщення ракет Першінг 2 і крилатих в Західній Европі, бо нібито СССР, у противагу до американського озброєння, „мусів" розпочати свою продукцію далекосяжних крилатих ракет.

Політичні і військові спостерігачі звернули увагу на незвичну у Совєтському Союзі форму повідомлення про випробовування і продукцію будь-якої зброї, бо раніше лідери СССР навіть гостро карали тих, які такі речі подавали до відома, вважаючи справу оборони і озброєння державною таємницею. Тепер, у зв'язку з посиленням антиамериканської пропаганди, совєтам мабуть дуже залежало на розголошенні випробування нуклеарних ракет і про ці повідомлення інформувало світ совєтське агентство ТАСС, яке подало, що нові совєтські ракети „напевно спричиняться до забезпечення миру і вирівняння озброєнь між ЗСА і СССР". Очевидно, ТАСС ні словом не згадує про перевагу нуклеарної зброї в СССР, про яку вже декілька разів згадувалось у звідомленні Пентагону і на пресових конференціях президента Рональда Регена.

Цікаво відмітити, кажуть закордонні кореспонденти акредитовані в Совєтському Союзі, про новий дещо підхід до переговорів і редукції нуклеарної зброї. У повідомленні сказано, що СССР зробить все, що буде у його силах, щоб добитись скорочення нуклеарної зброї і підписання нових договорів між державами. Совєтська пропаганда в усьому обвинувачує ЗСА, що це вони, бажаючи осягнути перемогу в усіх родах зброї, спричинились до застою переговорів, а вкінці їх унеможливили.

У передаванні новинок з Москви заповідач заявив, що совєтський уряд вже раніше пропонував зменшити до мінімуму далекосяжні нуклерні ракети, але ЗСА, мовляв, не були в цьому зацікавлені.

В повідомленні заповідач покликався на редакційну статтю в „Правді" у якій писалося, що Совєтський Союз, скоріше чи пізніше, постарається вирівняти силу нуклеарної зброї, бо американська перевага була б загрозою для світу, зокрема для СССР. Про таку ж совєтську загрозу у повідомленні нічого не говориться.

НА ЗАКІНЧЕННЯ КОНВЕНЦІЇ учителів у Вашінгтоні рішено поробити всі потрібні заходи, щоб у майбутньому вчителі мали кращий вишкіл до своїх завдань. Але коли цей вишкіл не буде підтриманий рівночасно підвишкою платень учителів, вони сумніваються в його успіху. На підставі статистичних даних кількість учителів помітно меншає і бояться, що їх буде в найближчому майбутньому так мало, що учитимуть слабше вишколені люди.

АМЕРИКАНСЬКИЙ НАУКОВИЙ журнал подав нові всиліди у прослідживанні людського мозку, що можуть допомогти розв'язати таємницю т.зв. недуги Альцгаймера на яку хворіють тисячі старших віком людей і яка проявляється занепадом пам'яті. Розсліди ствердили значні біологічні зміни у мозках людей, що померли на цю недугу.

ПАПА ВИСТУПАЄ ПРОТИ „КЛЯСОВОЇ БОРОТЬБИ"

Ватикан. — Півофіціоз Ватикану „Ль'Оссерваторе Романо" опублікував становище Папи Івана Павла II до марксистської ідеології і вчення Маркса про боротьбу кляс та втягнення до цієї боротьби церковних інституцій.

Церква, — заявляє Папа, — виступає в обороні покривдженої бідної верстви спільноти в усіх країнах світу, але це не значить, що вона, Церква, підтримує марксистське вчення про боротьбу кляс, яке може принести нещастя і засуджуюче кровопролиття.

Становище Ватикану було подане до відома напередодні єпископської конференції в Гарер, Зімбабве, де ця проблема напевно виникне в дискусії, бо країни так званого Третього світу домагаються виразнішого становища Римо-Католицької Церкви до розв'язки проблем вбогости. Це становище може також допомогти єпископам в країнах Центральної Америки і взагалі в Латинській Америці, де чимраз більше священиків включаються у політичне життя і підтримують революційні рухи, інфільтровані, або вже повністю опановані комуністами.

У становищі Папи виразно і недвозначно говориться, що Церква завжди буде виступати в користь покривджених і бідних, але ніколи не підтримуватиме насильства і проповідування війни між верствами й клясами, яке в результаті веде до зубожіння цілої країни.

Західньонімецький кардинал Йозеф Рацінгер, голова сильної ватиканської конґреґації для справ віри, також сильно виступає проти рухів в Латинській Америці, спрямованих на полагодження справ шляхом насильства і підтримки марксизму, який, мовляв, несе спасіння для бідних.

У СВІТІ

В ЧЕТВЕР, 23-ГО СЕРПНЯ Ц.Р., минуло 45 років від підписання Москвою і Берліном договору неаґресії, який відкрив шлях до започаткування Другої світової війни. Совєтські засоби масової інформації не згадують однак ні словом про цей, свого часу дуже голосний договір, на підставі якого комуно-московські імперіялісти надіялися поділитись світом з Адольфом Гітлером. Минулого тижня про все згадали у совєтських газетах: про 40-річчя визволення червоною армією Румунії, 45-річчя перемоги в Монголії над японськими військами та інші річниці, але про пакт Молотова-Ріббентропа совєтська пропаганда промовчала.

ПОКИЩО НЕВІДОМО ЧИ східньонімецький комуністичний диктатор Еріх Гонекер відвідає Західню Німеччину, чи ні. Москва не дуже задоволена наближенням східніх і західніх німців, хоч економічно Східня Німеччина дуже багато скористала б з такого наближення. Політично, однак, з огляду на членство Західньої Німеччини в Північно-Атлантійському Оборонному Союзі (НАТО) і співпрацю Бонну з Вашінгтоном, Москві не вигідне „партнерство" Гонекера з канцлером Гельмутом Колем.

ЗАХІДНІ ЕКОНОМІСТИ підтвердили, що Совєтський Союз зібрав в цьому році значно менше зерна, як минулого, чи навіть передминулого років. У зв'язку з тим Москва буде змушена закупити знову більшу кількість збіжжя за кордоном, зокрема в ЗСА, Канаді, Австралії і Арґентині. Департамент сільського господарства ЗСА вже заповів, що СССР купить 500,000 тонн американської кукурудзи, і 600,000 тонн пшениці, зокрема твердої червоної, яка надається для зимових посівів. Разом із приватними закупами і закупами у зимових місяцях, СССР, як загально припускають, купить 11,2 мільйона тонн збіжжя в ЗСА.

ВАТИКАНСЬКІ ЧИННИКИ заперечили інформацію, поширену в Західній Европі, що Папа Іван Павло II отримує щоденно вичерпні звіти Сі-Ай-Ей, щоб зорієнтуватись в загальній політичній ситуації і бути поінформованим в усіх світських справах. Як відомо, Папа дуже часто виступає проти нуклеарної зброї і домагається заборони, або хоч редукції цієї зброї державами, які цю зброю посідають і продукують. Американська амбасада у Ватикані відмовилась від всяких коментарів в цій справі, а її речник тільки заявив, що йому нічого не відомо про звіти Сі-Ай-Ей й інших агенцій.

Станиця Дивізійників в Дітройті перевела збірку для українців в Бразилії

Дітройт (М.В.). — Заходом Управи місцевої Станиці Братства колишніх вояків І-ої УД УНА переведено збірку на терені метропольного Дітройту для українців в Бразилії, яких минулого року навістила велика повінь.

Завдяки щедрій українській громаді і відданій праці збірщиків-дивізійників, зібрано суму долярів 1,235. До того Станиця виділила 100 дол. із своєї каси, отже 1,335 долярів вислано до головної канцелярії ЗУАДК-у у Філядельфії.

В супровідному листі до ЗУАДК-у було зазначено, що всі гроші є призначені для українців в Бразилії і повинні бути вжиті на відбудову церков, чи суспільно-громадських будинків, які були знищені повінню.

Станиця Братства І-ої УД УНА в Дітройті, що втішається пошаною серед української громади Метропольного Дітройту, являється одною з передових станиць на терені Америки. Головою Станиці є Михайло Ніньовський.

Померла бл. п. Марія Кічула

Філядельфія, Па. — В неділю, 26-го серпня 1984 року тут померла на 84-му році життя бл. п. Марія Кічула, народжена у Ферлеєві, Україна.

Парастас в середу, 29-го серпня о год. 7-ій вечора у похоронному заведенні Канявського 2900 В. 9-та вулиця в Честері, Па. Похорон в четвер, 30-го серпня о год. 9-ій рано до української католицької церкви св. Духа, а потім на цвинтар св. Марії у Факс Чейсі, Па. Покійна залишила в жалобі мужа Петра, синів Івана і Андрія, дочку Анну Смолій з мужем Ігорем і синами та дальшу родину в Україні і ЗСА.

На Союзівці відбудуться численні програми з нагоди свята Дня Праці

Союзівка. — Управа культурно-відпочинкової Оселі Українського Народного Союзу Союзівки і довголітня конферансьє Союзівки Аня Дидик інформують, що на цій оселі УНС в Кетскильських горах в кінці довгого „вікенду" з нагоди свята Дня Праці, тобто, 31-го серпня і 1-го та 2-го вересня ц.р., відбудеться цілий ряд цікавих різноманітних мистецьких програм і танцювальних забав для розваг.

Вже у п'ятницю, 31-го серпня, о год. 8:30 вечора, виступатиме тут танцювальний ансамбль „Громовиця" з Чикаго і вокальний дует сестер Тодащук з Вінніпегу, Канада. До танців приграватиме оркестра „Водограй".

В суботу, під час великої мистецької програми о год. 8:30 вечора виступатимуть: співачка Катря Оранська-Петик, акомпаньямент Юрій Фурда; піяніст Тома Гриньків, а до танців приграватиме дві оркестри „Водограй" і „Темпо".

В неділю, 2-го вересня, о год. 2-ій по полудні, відбудеться у холодженій залі „Веселки" повторення концерту з п'ятниці з участю танцюристів „Громовиця" і сестер „Тодащук", а вечором о год. 8:30 виступить естрадний співак з Ню Йорку „Алекс" і оркестра „Темпо" з розваговими мелодіями. На забаві гратимуть знову дві оркестри — „Темпо" і „Іскра".

Крім згаданого, на кортах Союзівки і в пливацькому басейні відбуватимуться тенісові й плавацькі змагання, що їх організує Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку з доручення Української Спортової Централі Америки і Канади за нагороди 90-річчя УНСоюзу.



К. Оранська-Петик



Сестри Тодащук



Т. Гриньків



„Алекс"





„Громовиця" — танцювальний ансамбль з Чикаго.

АРХИЄПИСКОП ЧИКАҐО, кардинал Джозеф Бернардін, який повернувся із 10-денної подорожі до Польщі заявив у розмові з кореспондентами, що більшість поляків, з якими він мав нагоду говорити, висловлювали надію, що західні держави знесуть економічні санкцій проти Польщі встановлені після проголошення воєнного стану 13-го грудня 1981 року і тим самим допоможуть польському народові двигнутись з економічної руїни. Він також підкреслив, що в скорому часі ієрархія Польської Римо-Католицької Церкви звернеться формально до багатьох західніх країн за економічною допомогою і сільськогосподарськими машинами, з поміччю яких можна значно покращати все ще несколективізовані господарства в ПНР. Польські єпископи переконані, що накладання економічних санкцій є антихристиянським потягненням, бо в цьому випадку застосовується спільну відповідальність і карається невинних людей. Кардинал Дж. Бернардін каже, що єпископи позитивно оцінили амнестію і звільнення політичних в'язнів і вважають, що це потягнення є першим позитивним кроком в напрямі відновлення співпраці з урядом.

В АМЕРИЦІ

ЯКИЙСЬ ЗЛОЧИНЕЦЬ підложив вогонь під будівлю, в якій були зложені шкільні книжки міста Деллас. З цього будинку впали колись постріли на президента Джана Кеннеді, а тепер вогонь спалив різні пам'ятки з того трагічного дня. Вогонь підложено рівночасно у трьох місцях в пивниці будинку і він розгорівся з величезною силою так, що у загашенні брало участь понад 90 членів пожежної сторожі.

ПІСЛЯ ОБШИРНОГО звітування преси про фінансові справи кандидатки на віцепрезидента від Демократичної партії Джералдін Ферраро та її чоловіка, тепер аналізують питання чи преса поставилася до цієї справи чесно і чи мала право вглядати в усі минулі та теперішні фінанансові справи подружжя. Тому, що ідеться про першу жінку, яка кандидує на пост віцепрезидента, преса писала більше про цю справу, як було б в іншому випадку.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Ню Йорк Маріо Квомо роз'їжджає ціле літо по своєму стейті та відвідує усі його частини з такою енергією, якби йшлося про його передвиборчу кампанію. Він вияснює свої численні поїздки тим, що вони дають йому кращий образ дійсного стану стейту.

У РІЧНІЙ КОНВЕНЦІЇ ветеранів чужих воєн, що відбувалася в Чикаго вперше провідну ролю взяли ветерани війни у В'єтнамі, а ветеран з В'єтнаму Билли Р. Кемерон став командантом ветеранів ЗСА.

МІСТО БОСТОН БУЛО в більшості без електричного струму в четвер, 23-го серпня, бо вогонь в китайській частині міста змусив для безпеки населення замкнути доплив електрики в цю та довколишні дільниці.

16-го ВЕРЕСНЯ У ВАШІНҐТОНІ: СКАЖІМ НІ РОСІЙЩЕННЮ УКРАЇНИ, ТАК — УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00; на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Після Конвенції

В четвер, 23-го серпня, віцепрезидент Джордж Буш і президент Роналд Реґен виголосили промови, дякуючи за вибір їх на офіційних кандидатів Республіканської партії, і ці їхні виступи закінчили 4-денну Конвенцію Республіканської партії. Тепер, до 6-го листопада ц.р., буде відбуватися виборча кампанія, яка вирішить, хто буде 41-им з черги президентом З'єднаних Стейтів: чи Роналд Реґен буде переобраний на наступну каденцію, чи переможе його демократичний противник, колишній віцепрезидент за урядування Джіммі Картера, Волтер Мондейл. Покищо опити професійних аґенцій, різних часописів і обох партій виказують, що перевагу має Реґен, але за поверх два місяці може різне трапитися і настрої можуть змінитися, тим більше, що, як виявили історичні прецеденти, настрої широких американських кіл дуже химерні.

На обох конвенціях говорили багато такого самого: про патріотизм, про мир і добробут, про господарські й міжнародні справи. Однак ці обидві конвенції, липнева демократична і серпнева республіканська, заперечили часто повторюване твердження, що властиво між обома головними американськими партіями нема поважних великих різниць. Виявилося, що між тими партіями існує таки поважна різниця політичних філософій і що кожна з тих партій має власний, окремий стиль і підхід до всіх державних проблем. Демократична партія, яку називали „партією народу", завжди схилялася більше в сторону того лібералізму, який вимагає від держави, щоб вона більше опікувалася своїми громадянами і тому клала завжди більшу вагу на матеріяльну сторінку всіх проблем. На республіканській Конвенції раз-у-раз підкреслювано моральні вартості, потребу віри в себе і майбутність, потребу національно-державного оптимізму, потребу підтримування приватної ініціятиви. Поруч із взаємними обвинувачуваннями у таких гріхах, як господарська криза, безробіття, державний дефіцит і проблема зрівноваження державного бюджету республіканці закидали демократам, що це партія дефетизму, недовір'я до власного проводу і недовір'я до майбутности нації.

Силою Демократичної партії був і є факт, що в Америці є більше зареєстрованих демократів, як республіканців. Коли ж вибирають республіканських президентів то це діється завдяки численним демократичним голосам: складаються на це різні причини, з яких найповажнішою є популярність кандидата й актуальна внутрішня господарська ситуація. Роналд Реґен — надзвичайно популярний, маючи прикметний кожній непересічній індивідуальності хист нав'язувати безпосередній духовий зв'язок із суспільністю. Він популярний своїми виступами, в яких не висуває ніколи на перший плян свого „я", говорить про проблеми і, маючи феноменальну пам'ять, орудує статистичними цифрами і датами. Бувши колись фільмовим актором і радіо-телевізійним коментатором, він вміє так промовляти, щоб слухач вбачав в ньому „свого чоловіка".

Силою Демократичної партії є прикметний американським людям ґін до зміни — „тайм фор чейндж". Силою демократичних кандидатів є теж демагогія, якої вони не цураються: республіканські промовці на Конвенції казали правду, що Мондейл у своїй кампанії в передвиборах обіцював всім і все на всі сторони, не дбаючи, чи зможе виконати свою обіцянку. Зате силою Республіканської партії є в першу чергу згадана популярність Роналда Реґена, а далі — безперечні його успіхи в господарській ділянці, опанування інфляції і пожвавлення продукції та зниження числа безробітних, як теж відбудова довір'я людей до завтрішнього дня. Він має теж беззаперечний закордонно-політичний успіх — відбудова поваги, престижу Америки. Промовці на республіканській Конвенції закидали демократам, що вони задля збереження миру йдуть на поступки ворогові, що є поганим шляхом до миру. У своїй промові, в якій приймав номінацію, Реґен правильно ствердив, що довгі роки в Америці і президент і Конрес були демократичними і довели до стану, який панував у 1980 році, до небувалої від часу великої депресії з 1930-их років інфляції та упадку поваги Америки у всьому світі.

Відтепер до 6-го листопада будуть вестися перегони — хто швидше здобуде виборчу урну.

Михайло Кучер

ЧИ ОДНИМ НАРОДОМ ЗАБАГАТО?

Жиди, притиснені антисемітизмом в ЮНЕСКО і в Об'єднаних Націях, ставлять трагічне питання: чи справді на Землі одним народом забагато? В таке питання входить Організація Визволення Палестини з її керівником Арафатом. Надії і сподівання Арафата зводяться до слідуючого: Кінець війни в Альжирі настав під натиском французької громадської опінії. Кінець війни у В'єтнамі також настав під натиском американської публічної опінії. Справа права палестинського народу на утворення власної держави належить до ізраїльської публічної опінії.

Жиди в Ізраїлі відмовляються від логіки Арафата. На підставі, кажуть вони, уявного морального кодексу жиди не мають наміру скінчити самогубством, стаючи великодушними до палестинців.

Яка ж була мета Ливанської війни? Чи війна була на те, щоб уникнути створення незалежної палестинської держави?! Для більшости населення Ізраїля погодитись на незалежну палестинську державу означає самогубство. Самостійна палестинська держава негайно обернеться у совєтського сателіта.

Совєтська преса за війни в Ливані писала: „Імперіялізм і концентраційні табори — ось логіка сіонізму і великої європейської буржуазії". Жиди, мовляв запозичили в Гітлера стратегію „блискавичної війни". Західні інтелектуали, зокрема французькі, обвинуватили жидів у постійній агресії, але, якось не пам'ятають, що 1970 року король Йорданії вибив багато тисяч палестинців. 1976 року, коли сирійці увійшли до Ливану, вони також знищили багато палестинців і ливанців. Релігійна війна в Ливані коштувала сто тисяч жертв. Ірансько-іракська війна досі нарахувала 150,000 вбитими. Революція в Ірані знищила сто тисяч людей. У війні Ірану з Іраком більйони арабських долярів пішли на допомогу арабському Іракові. Арабські країни боронять грішми не так Ірак, як свою нафту. Фактично арабські країни не підтримують палестинців, конкретно не підтримує їх Рада Арабської Ліги.

Совєтський Союз, граючи палестинську карту, хоче без ризика увійти на Близький Схід. Кремль умисне звертає таку велику увагу на Ливан, бо хоче відвернути увагу світу від Польщі та Афганістану. І це вже вдалося. Польщу майже забуто.

Організація Визволення Палестини твердить, що ціла Палестина належить палестинцям, і тільки ті жиди, які жили в Палестині від 1892 року, будуть мати громадянські права.

Держава Ізраїль повстала як наслідок дипломатичної гри західніх держав та завзятої боротьби самих ізраїльців і жидів у діяспорі за жидівську державу. Сто пятдесят мільйонів арабів відмоляються признати ізраїльську державу. В Ізраїлі проживає три з половиною мільйонів мешканців, в тому п'ятсот тисяч арабів.

Політика Москви на Близькому Сході є за повернення „нової Ялти" без конфлікту із ЗСА. Одночасно Москва називає становище на Близькому Сході „периферійним конфліктом". Одначе Ізраїль, йдучи на війну, відмовляється від „периферійности". Справа незалежности для кожного народу „периферійною" не є. Все таки остання війна не об'єднала жидів, а поділила їх. Ізраїль не вірить нікому навіть ЗСА.

Після проголошення військового стану в Польщі, запитано французьких політиків, що зробить Франція на випадок повстання у Варшаві. Відповідь була проста — „нічого"!

В Европі помічається досить дивне явище: Франція, Західня Німеччина і Англія вважають кожен американський антисовєтський виступ антиевропейським. В той же час ЗСА — єдині оборонці Західньої Европи перед совєтською агресією.

Уряд Польщі в липні 1982 року згадав про потребу дипломатичного визнання Палестинської Визвольної Організації. З Варшави, — кажуть ізраїльці, — літаками перевозять зброю для ПВО.

Дійшло до того, що Бейрут порівняно до Варшавського ґетто. У Варшавському ґетто ніхто не боронив жидівських повстанців. Совєтська армія спокійно чекала за Віслою, поки німці не знищать повстанців. І дочекалася.

В час повстання у Варшавському ґетто ніхто з повстанців не ховався за спини дітей і жінок. В ґетто можна було тільки загинути — в боротьбі, або без неї. Не було там... телевізії, яка б шматувала нерви західніх слухачів по непоганій вечері.

Ізраїль знайшовся у міжнародній ізоляції. Не всі араби хочуть незалежної палестинської держави. Така держава найправдоподібніше була б комуністичним центром суспільного радикалізму, а для Совєтського Союзу — ще один сателіт-своєрідна „арабська Куба", центр дестабілізації західнього світу. Хоч з цією думкою не всі погоджуються, бо араби — дуже віруючі люди, а це для совєтів неспрятливе.

Ніхто інший, як Об'єднанні Нації, сказали, що сіонізм рівняється расизмові. Жидів обвинувачено у народововбивстві в Ливані. Не тільки в Об'єднаних Націях ізольований Ізраїль. У Франції вийшла друком книга, де написано, що німецькі крематорії для жидів — це „вигадка жидівської пропаганди".

Ливанська війна ослабила обидві сторони. ПВО практично перестала існувати, а Ізраїль опинився в моральній кризовій ситуації. Ізраїль потребує нових ідей, нових програм. Є в Ізраїлі люди, які вірять, що Ливан для них став „В'єтнамом", що й досі є пугалом для американців.

Палестина була територією, що відповідала британському мандатові з 1923 року. Йорданія та Ізраїль — жертви британської деколонізації. Йорданія насправді теж проти постання третьої держави на території давньої Палестини. Обидві країни, Йорданія і Ізраїль, знають, що „той третій" був би дестабілізаційним чинником, небезпечним для обох країн.

Жиди переконані, що Европа має у відношенні до них комплекс провини. Це мовляв европейська цивілізація породила Гітлера з практикою народовбивства. Тепер Европа з радістю звільняється від комплексу провини бо Европа тепер може сказати: „Дивіться, жиди також вбивають невинних". У той спосіб шириться думка, що жиди втратили монополь на терпіння, із жертви перетворившись на агресора. Жидів це турбує, але вони в Ізраїлі такої теорії, очевидно, не визнають.

ПЕРЕСЛУХАННЯ ДЖАНА А. Заккаро, чоловіка кандидатки на віцепрезидента від Демократичної партії Джералдін Ферраро, у справі його фінансових орудувань майном 84-літньої жінки, переложено на пізніший час, щоб це не перешкоджало передвиборчій кампанії. Рішення суду прийшло після того, як в четвер, 23-го серпня, Дж. Заккаро дальше твердив, що він мав право робити фінансові обороти грішми, що були в його опіці.

Іван Я. Хамуляк

ТРЕБА БІЛЬШЕ ЗАПАЛУ

Тяжко повірити, але таке є. За одним столом сидять люди з різних організацій, різних віровизнань і різних політичних переконань. Вправді між ними бачимо знаного хронічного миротворця д-ра Степана Вороха і всі вони разом спільно радять, як зробити пляновану демонстрацію проти русифікації України у Вашінґтоні в неділю, 16-го вересня, якнайбільш ефектовною, корисною для наших визвольних акцій. Цікаво, що говорять не про різні „шкідливі" чи „нешкідливі" концепції, не спорять хто більший патріот, а хто менший, але всі почуваються однаковими патріотами, однаково турбуються за успіх цієї маніфестації. Це не сон, не мрія, але дійсність, яка прямо змушує нас бути оптимістами. Хочеться вірити, що ця дійсність полонить наші серця, наші уми і ми почнемо знов почуватися „одної матері діти".. Якщо додати ще й „вашінґтонців", то хочеться вірити, що справа в добрих руках і можна сподіватися успіхів. Хоч маємо дві централі та групу „невтральних" тут можуть усі сидіти за одним столом і спільно радити над спільними проблемами.

Коли скінчаться вашінґтонські імпрези, матимемо справу здійснення ухвалення американським конґресом закону про створення комісії для прослідження голоду в Україні, опісля маємо велику й амбітну програму відзначення 1000-ліття хрищення Руси-України. Перед тим і по тім напевно будуть нові подібні проблеми, здійснення яких може нас дальше тримати разом, об'єднувати нас до спільних дій. Це може бути початком тієї одної спільної централі, про яку тепер так часто говоримо. На тлі такої ситуації, важливість успіху спільної маніфестації у Вашінґтоні має окреме значення, може мати імпакт на довші роки.

Річ ясна, важко нам позбутися різних унереджень до себе, різних оскаржень одних другими, але ми можемо себе змушувати бути інакшими ніж досі, замість бачити в собі непримирливих ворогів. А це можливе і конечне для нашої національної екзистенції. Це не фрази, не гарячі заклики, але конечність, яку мусимо вміти реалізувати і то чимскорше, якщо ми старшого покоління люди не хочемо зійти зі світу, як ті, які не вміли лишити по собі для прийдешніх поколінь гідних зразків до наслідування. Це зокрема торкається усіх націоналістичних активістів, якщо вони хочуть лишитися вірними своїм „декалогам", „заповітам" і т. п.

Покищо перед нами вашінґтонська імпреза. Підготова посувається вперед. Все таки великого ентузіязму ще не видно, хоч час вже недалекий. Чи не варто нам подумати про цю імпрезу більше поважно і підготовлятися до неї більше наполегливо, більше запалу видобути у себе? Ще є час і можемо все ще поліпшувати.

Ми мусимо скинути зі себе плащик підозрінь, недовір'я, упередження і подивитися на себе щиро, братньо, як личить дітям одної матері. Пробуймо перемогти себе самих, свої емоції, свої залишки вчорашніх прикрих днів. Пробуймо бути іншими ніж досі у відношенні одні до одних.

Скажете, це все „побожні бажання". Так, але реальні для осягнення і ми є тими, що можуть те здійснити, може навіть всупереч побажань тих, чи інших з нас, що до такої настанови ще не дійшли. Ми можемо змусити себе і їх до того дійти.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Хто відкрив Америку ?

Сьогодні вже маємо докази на те, що Христофор Колюмб не відкрив перший Америку. Перед ним були: єгиптяни, фенікійці, римляни, вікінги та інші. Якщо, проте, йде про мореплавців з басейну Балтійського моря, то вони мали з'явитися на побережжях Америки щойно на початку нашого тисячоліття. Тим часом, при кінці 1978 року, в одній майській гробниці в Юкатані знайдено бурштинову прикрасу, чудово відполіровану. Батьківщиною бурштину, як відомо, є побережжя Балтику; з цього висновок, що ця бурштинова прикраса була привезена з Европи. Але сенсація основується на тому, що цю янтарну оздобу знайдено в гробниці Маїв із VIII сторіччя. Це становить доказ, що европейські моряки приїжджали до Америки задовго перед Колюмбом. Але, виявляється, що й сама історія відкриття Америки Колюмбом, не є така, як нам подає наука.

Донедавна виглядало, що все, що було зв'язане з тією експедицією — відоме науці. Тим часом, італійська дослідниця Марінелля Бабіні Мазанті, що працює над історією італійської дипломатії з часів Ренесансу, відкрила припадково в 1977 році лист Ганнібаля Януара, амбасадора Неаполя, з 9-го березня 1493 року до його брата в Мілянні, в якому він описує з деталями, як Х. Колюмб організував свою виправу до Нового Світу, як він звернувся з проханням про фінансову допомогу до еспанської королівської пари (Ізабеллі та Фердинанда) та як він втішився, коли врешті в 1492 році еспанський Двір віддав йому до диспозиції чотири кораблі. До цього часу історія вчила нас, що ескадра Христофора Колюмба складалася з трьох кораблів: „Санта Марії", „Ніни" й „Пінти". Відкриття дослідницею Мазанті четвертого корабля сильно заворушило колюмбологів цілого світу!

Повертаючись проте, до нашої основної теми, хто відкрив Америку, слід ствердити, що маємо багато гіпотез на цю тему, але нічого певного. Урсуля Шлєнтер, професор катедри етнографії університету Гумбольдта в Берліні, вважає перебування вікінґів в Америці можливим фактом, але не усталеним досі науково. Вона також тієї думки, що сенсаційна мапа „Вайнленду" — це фальсифікат. Багато гіпотез говорить також про те, що співучасниками культур Південної Америки були єгиптяни, греки, фенікійці, римляни та кельти. Прихильники теорії переношення культур твердять, що аналогія в стилі архітектури чи орнаментики становить доказ контакту Американського континенту з Азією, Африкою та Европою. Але цей доказ не стійкий. Бо, наприклад, орнамент з Юкатану — старший на кілька століть за орнамент буддійський. З другої сторони єгипетські піраміди не тільки набагато більші за піраміди маїв, тольтеків чи ацтеків, але і на кілька тисячоліть старші за американські, при тому, піраміди південноамериканські — це насправді тільки вежі святинь, тоді коли єгипетські піраміди — це місця вічного спочинку монархів та їх родин.

Урсуля Шлєнтер погоджується з можливістю контактів мешканців Нового Світу в передколюмбійському періоді з мореплавцями европейськими, маляйськими, японськими чи китайськими. Але ті контакти двох світів мусіли були бути спорадичними та короткотривалими, тому вони не вплинули ані на етногенезу, ані на розвиток культури й цивілізації народів Нового Світу.

Вистане згадати, що в Америці, в часі її відкриття Колюмбом, не було ні плугів, ні возів, ні ковальських міхів, врешті не було поливаної кераміки, скла, зброї, чи якогонебудь знаряддя з заліза. Не було теж струнних музичних інструментів та лукових склепінь. Америка перед Колюмбом, не знала теж ані коней, ані корів, ані овець, ані безрог, а тут не було колеса як такого.

В Америці теж ніхто не управляв пшениці, жита, вівса, чи ячменю, ніхто не знав також винограду, ягід овочевих дерев. З другого боку, поза Америкою не знали індиків, тютюну, картоплі чи кукурудзи. Ніхто не знав теж про існування дерев какао, що стали пізніше основою розвитку чоколядного промислу в Европі і в світі.

Якщо, проте, взяти до уваги якийнебудь контакт Америки з зовнішнім світом, то важко уявити собі повну відсутність обміну рільничим чи технологічним знанням з обох сторін. Пригадаймо собі, наприклад, скільки чудесних новизн привіз з Китаю до Европи венеціянський мандрівець Марко Польо.

Урсуля Шлєнтер заперечує також автентичність сенсаційного відкриття (1975) в Новій Англилії кельтських нагробних написів, у вигляді рисок різної величини.

А з другого боку, не хочеться вірити, щоб якась цивілізація могла себе так герметично відізолювати від решти світу (хоч маємо приклад Австралії і сумчатих тварин), впродовж майже двох тисяч років. І тому, швидше чи пізніше, наука мабуть найде докази на те, що Христофор Колюмб не був першою людиною, що пробила ізоляцію Америки, але був першим, хто відкрив шлях до Нового Світу европейським колонізаторам — білій людині.

Рената Бабак

ОДИН РОЗДІЛ З КНИЖКИ МОЇХ СПОГАДІВ...

На літо я пішла працювати рахівником у контору, яка звалася Облдорснад. Для мене це слово звучало як „абракадабра", але установа ця відома лісопостачанням. Мені було шіснадцять, я розцвіла, як квітка. Я була здорова дівчина, і кров била в мені, і щоки горіли, і груди мої дихали, і почуття мої були солодкі й тривожні. І не тільки тому, що дзюрчали струмки і співав соловей, і не тому, що місяць манив мене кудись із мого дівочого ліжка, а п'янкий аромат липових алей заповнював очі сльозами і тривожив усю мою істоту. Але й тому, що це була весна мого життя. А весною чекаєш чогось надзвичайного, чекаєш його єдиного, його, дійсного, і він прийшов. Відчинилися двері нашої контори „Абракадабра", де ми три дівчини, нудилися, працюючи рахівниками, і наш начальник, славна і добра людина з чарівним прізвищем Нехамкін, попросив нас бути дуже ввічливими і любязними з важливим клієнтом, інженером-лісничим, який приїхав із Західньої України. Ми страшенно оживились, тому що слово „лісничий" було казковим і романтичним. За десять хвилин у двір в'їхав автомобіль, з якого вискочила величезна чорна вівчарка, наш Нехамкін просунув голову в двері і шепнув: „це він, дівчата, щоб ви поводилися чемно!" І в цю мить я побачила його! Тобто, я нічого не побачила, тому що мене засліпило, обпалило, закрутило. Він увійшов у нашу комірку, як входить сонце. Все засяяло, освітилися всі кутки, а на столах заплигали сонячні зайчики. Ми порозз'являли рота, зачаровані. Перед нами стояв двометровий юнак, стрункий, елегантний. Як його для вас намалювати? Колір обличчя був золотистим, ніс римським, підборіддя вольове, волосся сталеве, губи тугі й чутливі, костюм білий. А очі... ой, дайте передихнути!... Очі були небувалого кольору моря, бездонні і сяючі. І ці очі дивилися на мене здивовано і запитливо. І тільки тепер до мене дійшов голос, голос був оксамитний..., який питав, чи все в мене добре зі слухом, тому що він вже третій раз питає, чи не хотіла б я показати йому Київ, бо він тут уперше в столиці. Його звали Олекса Швець, і він відрізнявся від усіх знайомих мені молодих людей, як князі відрізняються від жебраків. Від жебраків духових, — я маю на увазі. І з ним я почувала себе княжною. Він приїжджав за мною автом (небувала рідкість у Совєтському Союзі!) і завжди з букетом квітів. Він був запобігливим, вишуканим і поводився, як дійсний джентлмен. Він різко відрізнявся від совєтської молоді, вихованої в простій комсомольській поведінці, без різних „дореволюційних церемоній" залицяння, властивих нашим прадідам. І з ним я почувала себе жіночою і прекрасною. І де б ми не бували — чи на концерті, чи на пікніку, в ресторані чи на пляжі на Дніпрі, в лісі чи в гостях, — він усім давав зрозуміти, що я є єдина і неповторна. І все було нове для мене — і його інтелект, і його мелодійна, співуча, правильна українська мова, його любов до поезії, його ніжність до рідних Карпат, його погляди і його ідеї. Він був наче Прометей, який приніс мені вогонь. Він часто приїжджав до Києва у відрядження, і мій начальник, Нехамкін, у ці дні дозволяв мені не виходити на працю. Ми з Олексою були нерозлучні. Він міг годинами розповідати мені, як Росія поступово, але певно нищить українську культуру, руйнує русифікацією мову, що гломадяни Наддніпрянської України вже розмовляють якимсь суржиком, мішаниною української й російської мови. Він казав, що нація, яка має 45 мільйонів населення і територію таку, як Франція, має право на самовизначення і державну незалежність. Він розповідав мені про жахи розстрілів, про знищення українців після захоплення Західної України в 1939 році Червоною армією, про другу навалу — німецьких нацистів, про те, що народові нікуди було діватися в цьому страшному, убивчому затиску. Він казав про те, що загубив усіх своїх рідних. І так одного разу, засидівшись над Дніпром на Аскольдовій могилі, він розповідав про героїв, борців за волю України, про 300 років боротьби з окупантом, хто топче родючу українську землю... І сонце осяювало Печерську Лавру, бані якої нагадували шоломи давніх лицарів, і вітер віяв із Дніпра, і громовиця, ніби викликана бунтарськими словами Олекси, вже била блискавками на лівому березі, пронизуючи чорні хмари. І тут я заспівала на весь голос, на весь Дніпро, на всю Україну! „Реве та стогне Дніпр широкий, сердитий вітер завива, додолу верби гне високі, горами хвилю підійма..." І він мене тут вперше поцілував. Він мене обпалив своїм поцілунком. А він цілував мене, очі мої і шепотів, шепотів: „Будь моєю дружиною, Ренато, будь моєю дружиною". І дощ змішувався з нашими сльозами, і сміх наш летів над Дніпром.

Ми домовились, що за два тижні він візьме відпустку і ми одружимося. Минуло два тижні, минув місяць, минув наступний. Від Олекси не було ніяких вісток. Серце моє було розбите. Під натиском матері, від розпуки й гордости, я вийшла заміж за мого давнього приятеля. Але за кілька днів приїхав Олекса, він розповів, що на нього донесли в КҐБ, що в нього були великі неприємності, що він не міг мене повідомити, тому що його тримали на допитах. Коли я сказала йому, що я з відчаю вийшла заміж, він заплакав, як дитина. І ми всю ніч блукали з ним по Києву, і коло пам'ятника Володимирові над Дніпром я сказала йому, що розійдуся з чоловіком, що ми одружимося і поїдемо з ним в його Карпати. Я так міцно кохала його в цю мить, так він був близький і бажаний мені, що я, не відриваючись, дивилася в його сумні, потемнілі від горя очі. Але не знала я тільки дного: що більше вже ніколи, ніколи його не побачу. Через тиждень прийшов до нас у гості мій начальник Нехамкін і тремтячим голосом розповів, що Олексу арештували і обвинуватили його „в зраді батьківщини". — „його ніколи тепер не випустять із в'язниці, — сказав Нехамкін, — а можуть взагалі розстріляти."

Час для мене зупинився. Я все думала про те, що він, Олекса, зовсім самотній на всьому білому світі, в руках найбільш безжалісних людей. І про те, що його, можливо мучать. І що я нічим, зовсім нічим не можу йому допомогти. Що він зник із життя. І що я зникла також. Я захворіла, і мене відвезли до бабуні в Луганське. І бабуня, розуміючи, похитувала головою. Вона знала, що в Совєтському Союзі зникають люди.

Життя пішло далі. Минуло кілька років. Я вчилась у Ленінградській консерваторії. Одного разу після втомлюючої сесії я проспала мабуть 18 годин. Коли я прокинулася, за вікном ішов дощ і було темно. Мама стояла коло мене і пошепки намагалася пояснити, що

(Закінчення на ст. 4)

І знову співаємо в Европі

(ВРАЖЕННЯ З ДРУГОГО КОНЦЕРТОВОГО ТУРНЕ ПО ЕВРОПІ ЧОЛОВІЧОГО ХОРУ „ПРОМЕТЕЙ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ)

Пісня перша, маршова

Ми летіли, а з нами наша пісня, улюблена, голублена, випещена. Диригент Михайло Длябога послідовно працював з хором над кожною піснею, кожним музичним твором при співучасті акомпаньяторки Ірини Пелех-Зварич, щоб передати слухачам частинку нашої музичної культури у найкращій формі.

Наш марш-турне почався з Женеви у Швайцарії. На Обливаний Понеділок, 23-го квітня, автобус завіз нас до містечка Монтре, де в готелі, „причепленому" до скелі, ми примістилися на кілька днів. Так, як швайцарські гори є дуже високі, так життєвий простір є обмежений. Дороги-серпентини є доволі вузькі, і автобус не мав місця, щоб закрутити і виїхати на доріжку до готелю, тому мусів заїхати задом. З одного боку скеля-стіна, з другого... провалля. Не раз нерви деяких хористів не витримували, зокрема вночі, коли ми поверталися з концерту і воліли тих кількадесять метрів пройти пішки.

24-го квітня. Наш перший виступ на 21-ій Інтернаціональній Зустрічі хорів в Монтре увінчався успіхом. Численна публіка, в більшості туристи з різних країн, в просторій залі „Мезон до Конґре" бурхливими оплесками нагороджували наш спів. Наступного дня вранці в місцевій газеті „Л'єст Водуа", на першій сторінці була поміщена кольорова знімка нашого хору і прихильна рецензія про наш виступ. Вдійсності, це був конкурс хорів з 12-ти країн (крім східного бльоку), але про вислід нас офіційно ще не повідомлено.



Хор „Прометей" зі своїм диригентом М. Длябогою.

25-го квітня. По полудні залишаємо Монтре і їдемо до Берну і за кілька годин — ми в столиці Швайцарії. Тут як і наступного дня в Цюріху, співаємо концерти в церквах, переважно для швайцарської публіки. Українців в Швайцарії є дуже мало і на наших концертах були лиш одиниці. Тепер ми замешкали в Люцерні над озером з прекрасним видом на засніжені Альпи.

27-го квітня. Виїжджаємо до містечка Версуа, Хоч Швайцарія невеличка країна, все таки нам забрало три години їзди автобусом. Ми були гістьми мейора і нас гостили вечерею у ресторані. Після концерту, який відбувся в місцевій школі, при вині, ми зустрілися з кількома українцями, як також зі швайцарцями, що з захопленням виявляли свої враження із нашого виступу. Пізно вночі ми повернулися до готелю втомлені і задоволені.

Наступний день, субота, пройшов на дозвіллі. Хором опікувалося Швайцарсько-Українське Товариство під керівництвом д-ра М. Качалуби. Промотором цього товариства був брат нашого диригента Павло Длябога, який бував з нами майже в кожній місцевості не тільки як організатор, але також був дуже допоміжний як дорадник в різних справах. Саме він організував зустріч з кількома родинами в люцернському ратуші, де хористів гостили гарячими ковбасками і пивом. Користаючи з гарної погоди, деякі з молодших поїхали потягом у гори побачити красу Швайцарії згори, інші купували подарунки своїм близьким, а дехто проходжувався над озером або оглядав місто. Ніхто не мав труднощів з мовою; в більшості швайцарці розмовляють по-англійському, а „ламана" німецька, чи французька мова також їм не чужа.

29-го квітня. Вранці залишаємо гарну та гостинну Швайцарію і без перешкод переїжджаємо французький кордон. Вполудне ми прибули до Штрасбурґу і мали кілька годин часу, щоб розпружити наші м'язи перед концертом після довшої їзди автобусом. У Франції українці створили звичай, що в більших громадах, чи то на Великдень, чи на Провідну Неділю раз на рік навіть з дуже віддалених місцевостей з'їжджаються на спільне Свячене. Владика Михайло Гринчишин з Парижу привітав присутніх, а зокрема гостей з Америки, хор „Прометей", і поблагословив Божі дари; всі вигідно засіли до щедро заставлених столів. З лагідною усмішкою з'являвся тут і там господар свята о. Павло Когут, вітав і розсаджував гостей, весело гуторив з кожним зустрічним. Підкрипившись і переодягнувшись в народні строї, ми зайняли свої місця на сцені. Біля однієї тисячі слухачів зі жадобою і захопленням сприймали кожну пісню, яку так рідко їм доводилося чути. Після концерту, побалакавши досхочу з новознайомими, ми від'їхали на Українську Оселю в Маквіллері, якою завідує о Когут.

30-го квітня ввечері співаємо концерт в недалекій місцевості Сарр-Юніон в церкві з ХУІІ століття, а наступного дня відспівали Службу Божу в католицькій церкві отців Бенедиктинів в Мармонтіє, яку відслужив о. Когут в асисті о. М. Длубака і двох альзаських священиків. Опісля місцевий парох гостив нас вином, а сестри, що привезли з оселі перекуску, нагодували нас на далеку дорогу до Німеччини.

Вдійсності, наша ціль — Зальцбурґ в Австрії. Переночувавши в Авґсбурзі, приїжджаємо на умовлене заздалегідь місце, де зустрічаємося з д-ром Н. Сушком, який є нашим опікуном і провідником у Зальцбурзі.

3-го травня співаємо в старовинній церкві ордену св. Франціска де Саль з ХІУ століття. Хоч гарна і тепла погода вітала нас і тут, проте, в церкві було дуже зимно. Але по першій пісні ми зразу розігрілись, коли побачили радісні усмішки наших слухачів, а зокрема американського консула і його дружини, та гучні оплески, які котились від стіни до стіни просторого храму. Опісля, під час спільної вечері в готелі Вінклер, ми мали можливість поговорити з господарем д-ром Г. Жилою, консулом та численними українцями, які прибули з віддалених міст на концерт. Наступного дня, попрощавшись з о. І. Даньковським, що інформував нас про життя українців в Австрії, та д-ром Сушком, знову „своїм" автобусом ми помчали до Німеччини. Затримались у відомому нам з першого турне Інтернаті „Рідної Школи" в Мюнхені. Привітав нас мґр В. Леник, завідуючий гуртожитком. Ввечері відбувся концерт у „Софієн Заль", а біля 400 осіб із захопленням сприймали кожну пісню і сольовий виступ нашої піяністки. Мґр А. Мельник, голова ЦПУЕ, привітав хор і побажав дальших успіхів. Дівчата передали китиці квітів М. Длябозі і І. Пелех-Зварич під гучні оплески публіки.

5-го травня. Виїжджаємо вранці і за три години їзди автобусом ми є у Штутґарті. В імені місцевого комітету вітає нас П. Чайка, а відтак по концерті дякує нам, що загостили, бо „Ми невелика громада. Концерти відбуваються в більших осередках, а нас мистецькі групи оминають. Це вперше за 25 років, що ми гостимо хор та ще й з далекої Америки".

6-го травня, Дюссельдорф. Останній концерт в нашому турне. Нас повідомлено, що на залі присутній заступник бюрґермайстра і два кореспонденти з місцевих часописів. Остання пісня, останні оплески, летовище, Цюріх-Ню Йорк, а там — Філядельфія і рідні.

Наш маршрут закінчився, віддзвеніли наші пісні. Ми виконали наше завдання так, як могли найкраще, а зі собою привезли безліч споминів і вражень. Ми зустрічалися зі „своїми", зустрічалися і з „чужими"; разом пережили приємні, веселі захоплення хвилини. Ми співали, вони нас вітали, а пісня дзвеніла, водночас лучила.

У Европі спів, гей, гей,
Там співає „Прометей"!

Пісня друга, жартівлива

—„Пам'ятайте, приїдете до Европи, не йдіть до першорядних ресторанів, бо здеруть з вас там шкіру, а як мусите щось випити (хай Бог боронить, перед виступом), то пийте місцевий продукт, дешевше. От, наприклад, у Франції вино, а в Швайцарії чи Німеччині пиво". — Так повчав нас диригент перед виїздом в турне. Підозріваю, що майже рік перед нашим виїздом, маестро разом з дружиною їздив відвідати свого брата у Швайцарії тільки для того, щоб розвідати ціни напитків і ресторанів для вигоди хористів.

Деякі зі старших хористів хотіли похвалитися перед молодшими в літаку „Свісс Ер", як добре вони володіють чужими мовами і зверталися зі всякими справами до стюардес по-французькі чи по-німецьки. Проте, вродливі і ввічливі дівчата просили і благали: - „Прошу, говоріть по-англійськи, скоріше порозуміємося". Зате молодші, повертаючись домів, допомагали стюардесам збирати посуд після їжі, щоб не забути свої домашніх обов'язків. Правда, це викликало веселий настрій, а повінь жартів і сміху скоротила нам дорогу.

— „Ах, ти, заразо! — це була щира, невимушена промова до моєї власної „мозолі" на лівій нозі, на мізинному пальці. Мої червоні, блискучі чоботи аж ніяк не є тісні, та все ж таки час від часу ця випалювана, вирізувана і проклята мозоль дає про себе знати не так в чоботі, як в самій середині мозку. Тоді світла на сцені пригасають, або робляться яскравіші, а пісня безконечно довгою.

Ми послухали порад нашого диригента: до розкішних ресторанів не ходили і вибагливих напитків не пили. От так на чужині бідували, на базарах харчі купували, а щоб не захрипнути, дешевим пивом попивали.

Гей!
Жартівливу заспіваю
З „Прометеєм" в чужім краю!

Пісня третя, сантиментальна

Цікава річ, проживаючи у великому українському середовищі, з часом цього не помічаємо і сприймаємо, як звичайне явище. Гірше буває, як непорозуміння чи прямо пересичення діяльністю великої громади робить нас байдужими до неї. Але зовсім інакше реагуємо, як нараз опиняємося на острівці, зустрічаємо самітню людину, яка спрагнена української людини, українського слова, української пісні. Тоді зразу ж такій рідній людині хочеться дати все, щоб заспокоїти її спрагу, бути з нею близько. Саме на такі острівці ми попадали в нашому турне.

Після конкурсового виступу в Монтре, д-р Качалуба запросив цілий хор до своєї хати на перекуску. Я зажартував: - „Мабуть, не часто трапляється вам мати стільки українців нараз у своїй хаті". - На жаль, ніколи, - відповів господар. - Тяжко уявити собі, коли це станеться наступний раз". Пані Качалуба, вгощаючи нас, не забула похвалитися своїми діточками, які спросоння дивувалися нашій пізній візиті. Говорили про спільних знайомих, про невідрадні умовини громадської пра-

(Закінчення на ст. 4)



Зустріч хору „Прометей" з американським консулом в Зальцбурзі.

ПОДЯКА

У час нашої великої втрати
Дорогого нам
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДУСЯ і ДЯДЬКА

бл. п.

ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО

великою опорою став особливий вияв співчуття й допомоги чисельних Друзів і Громадян, які багато спричинилися до полегшення неймовірного удару й болю.

Не в стані подякувати персонально Всім, хто поспішив із виявами співчуття й допомоги, надіслання квітів, із різних кінців країни і світу (особливо Австралії), та Всім, хто взяв участь у похоронних відправах — ми бажаємо цим шляхом висловити наше ВЕЛИКЕ, РОДИННЕ СПАСИБІ!

Наша особлива подяка Блаженнішому Митрополитові Мстиславові за очолення похорону, о. Поліщукові за зворушливу Службу, здібному молодому диригентові катедрального хору Тарасові Павловському, адміністраторові Капелі Бандуристів ВШ. п. Петрові Гончаренкові й усім Членам Капелі ім. Т. Шевченка та ВШ. п. О. Шевченкові — керівникові програми урочистих поминок.

РОДИНА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

Володимири Падох

буде відслужене

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 1-го вересня 1984 р., о год. 8-ій ранку в церкві Пресв. Трійці в Кергонксоні, Н. Й.

РОДИНА

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
ЧОЛОВІКА І БАТЬКА

бл. п.

ОРЕСТА ШЕРЕМЕТИ

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в суботу, 8-го вересня 1984 р., о год. 6:30 ранку в соборі свв. Володимира і Ольги, Чикаґо, Ілл.

Про молитви за душу Покійного просять:

ДРУЖИНА І ДІТИ

•

При цій нагоді родина Покійного ще раз з глибини серця дякує усім Рідним і Знайомим, що в їхньому горі прийшли з потіхою й розрадою. Зложені в пам'ять Покійного гроші, переслано на Святі Літургії й на такі цілі:

500.00 дол.	на допомогу в Бразилії
200.00 дол.	на Семінарійний Фонд
200.00 дол.	на церкву в Люрді
150.00 дол.	на фонд „Церква в Потребі"
100.00 дол.	на пресфонд „Нашого Життя"
100.00 дол.	на фонд ім. Олени Потоцької
50.00 дол.	на Український Національний Музей в Чикаґо

Нехай Господь відплатить усім сторицею!

РОДИНА

МІСТЕЧКО КВІНСІ У стейті Массачусетс, яке називає себе „колискою волі", ставиться тепер з резервою до первісного пляну заряду міста дати дозвіл в ньому на поселення меншостевих груп, зокрема муринів. Плян допомогти поселенню муринів відложено на пізніше.

Науково-технічна Конференція

Товариство Українських Інженерів Америки плянує науково-технічну конференцію на суботу, 10-го листопада, присвячену автомобільній індустрії та новітній технології.

У програмі конференції заплановано декілька наукових і технічних доповідів на такі теми: а) роля високої технології та іншої індустрії у виробництві автомобілів, б) виріб безпечних автомобілів та г) охорона довкілля від засмічування і нищення.

Господарем Конференції є дітройтський відділ ТУІА. Конференція відбудеться в приміщеннях Виндзорського університету в Виндзорі Онтеріо (через річку від Дітройту).

Комітет запросив висококваліфікованих доповідачів а саме: представників індустрії, науковців і спеціялістів у ділянках високої технології, інженерів, котрі займають провідні посади в автомобільній індустрії, керівників підприємствами високої технології та науковців, котрі очолюють Інститут дослідів.

Науково-технічна Конференція почнеться реєстрацією в суботу, 10-го листопада, о 9-ій годині ранку. Біля 10-ої години, запланована тура модерного підприємства виробів автоматичних трансмісій корпорації Дженерал Моторс у Виндзорі. Після тури технічні доповіді почнуться о 1-ій год. та триватимуть до 5-ої години. Коли вичерпаються доповіді й дискусії, відбудеться товариська зустріч у приміщенні університетського клюбу.

Запрошуємо на конференцію всіх членів ТУІА, їхні родини та гостей, зацікавлених у цій ділянці технології.

За додатковими інформаціями просимо звертатися до: інж. О. Лист (голови Конференційного комітету) тел.: 1 - (519) 996-2348, після 6-ої години; д-р О. Серафин, (секретаря комітету), тел.: 1 -(313) 646-5882, після 6-ої год.

Інж. І.В. Козак
Пресовий референт.

РЕЧНИК ІЗРАЇЛЬСЬКОГО уряду заявив кореспондентам, що в найближчому часі Ізраїль значно зменшить свої окупаційні військові частини в південній частині Ливану і передасть більшу відповідальність за безпеку місцевого населення в руки міліції, яка складається з ливанців — християн і мусулманів. В Єрусалимі вже давно було прийняте рішення про систематичне передавання контролі в руки місцевого населення і обмежити ізраїльські військові частини до мінімуму.

ЛІДЕР ОПОЗИЦІЇ, А рівночасно голова Партії праці в Ізраїлі Шімон Перез, якому доручено зайнятись формуванням нового уряду, старатиметься про продовження реченця на 21 день, бо досі йому ще не вдалося створити уряду, хоч його каоліція значно збільшилася, а рівночасно збільшилися вигляди на скоре створення нового кабінету, якщо не спільного, побудованого на принципі всенаціональної єдности, то принаймні вигідної більшости, з підтримкою опозиції для багатьох важливих проєктів.

СЕКРЕТАР МОРСЬКОЇ фльоти ЗСА Джан Ліман закінчив свою 9-денну візиту в Китайській Народній Республіці. Він оглянув численні військові пристані, дещо змодернізовані кораблі і зустрівся ще раз із заступником шефа китайської морської фльоти Аном Ліґуном. В кінці тижня Ліман повернувся до Вашінґтону, де він звітуватиме про свою подорож президентові Роналдові Реґенові і секретареві Департаменту оборони Каспарові Вайнберґерові.

З МОСКВИ ПОІНФОРМУВАЛИ, що в Монголії замінено лідера Монгольської Народної Республіки Юмжаґіна Цеденбаля, який був першим секретарем комуністичної партії від 1952 року, іншою особою. Його місце зайняв його дотеперішній заступник і голова ради міністрів Жамбин Батмунх. У звідомленні совєтського аґентства ТАСС з Улан Батору говориться, що Цеденбаля звільнили з усіх його партійних і державних обов'язків у зв'язку з поганим здоров'ям.

І знову...

Закінчення зі ст. 3.

ці. Все ж таки, хоч не багато українців у Швайцарії та ще й розкинені по всій країні, стараються зорганізувати кілька імпрез щороку. На жаль, пізня пора пригадала нам, що треба прощатись. Голова хору О. Татунчак подякував господарям за гостину і започаткував „Многая літа", а відтак хор відспівав Кошиця „Та болять ручки". Д-р Качалуба награв на магнетофонну стрічку наш спів, собі і своїм дітям на пам'ятку.

У Версуа, по концерті, ми зустрілися з п-вом Нижанківськими. Обоє дуже радо розказували про життя українців у Швайцарії, а також і про себе. Олег Нижанківський співав довгі роки в женевській опері, як тенор в характерних ролях, а його дружина Зоя — в опернім хорі. Тепер працюють як педагоги і є учителями співу. Обоє ніколи не пропускають нагоди зустрітись з українською мистецькою групою та українськими мистцями.

У Штрасбурзі, вперше в нашому турне, співаємо виключно для української публіки. Із захопленням приймають кожний виступ піяністки І. Пелех-Зварич, а хор мусів співати наддатки, щоб задоволити ненаситних слухачів. При тому дісталося багато похвал диригентові М. Длябозі. Приємно було розмовляти з молодими хлопцями і дівчатами, які гарно володіли українською мовою. Один хлопчина, може років чотирнадцять, що приїхав з батьками з Німеччини, просив підписів хористів на нашу програмку. Коли його запитали, де він навчився так гарно говорити по-українські, відповів: - „Мене навчила говорити моя мама, а маму, що також народжена у Німеччині, навчила бабуня". Вкінці ті приємні розмови перервав о. Когут, бо ще доволі далека дорога перед нами на Оселю в Маквіллер.

В 1951 році о. Когут знайшов біля Штрасбурґа кусник землі зі старим знищеним будинком. Багато праці і зусилля вимагала реконструкція, але все таки в 1960 році відбулося відкриття першої відпочинкової оселі, де згодом відбувалися курси УВУ та різні з'їзди. Оселю доглядають сестри, як також обслуговують гостей, які залюбки допомагають сестрам у їх щоденній праці. Ввечері відважніші дівчата заповіли свій виступ перед хором. Проспівавши кілька пісень, ми долучилися до них і допізна всі мешканці оселі співали та розказували про життя на місцях свого поселення. За цей короткий час ми так зжилися одні з одними, що довго пам'ятатимемо Оселю в Маквіллері. Прощаючись, ми дякували сестрам за їхню гостинність, а о. Когут, завжди добряче усміхнений, поблагословив нас на щасливу путь, бажаючи дальших успіхів в нашому турне.

Дуже зворушливі хвилини ми пережили у Штутґарті. Там ми зустрічали колишнього нашого молодого члена хору Богдана Наконечного. Працюючи для американської армії, він включився в життя української громади, а нас вітав, як своїх рідних. Під час бенкету голова місцевого Комітету п. Чайка, не тільки висловив захоплення нашим співом, але також поґратулював хорові, що з його рядів вийшов друг Богдан, тепер корисний член їхньої громади. Після офіційної бенкетової програми, наш диригент привітав Б. Наконечного з його уродинами та дав йому кілька квітів з китиць, які одержав він і піяністка під час концерту. Гучне „Многая літа", цим разом для уродинника, до глибини душі зворушило і тих, що разом пройшли лихоліття Ді-Пі таборів і тих, що вже народились на різних континентах.

Галина, Ігор і Михайло Хомяки — це люди, що є в центрі українського громадського життя у Дюссельдорфі. Вітаючи нас в церковній залі, ми познайомились з ними і їхньою працею. М. Хомяк, голова Крайового Представництва Еміґрації, не тільки старається дістати допомогу від німецького уряду на культурні цілі, але тепер є дуже пекуча справа — це допомога українським втікачам з Польщі. Після концерту група жінок, пізнавши, що ми хористи, „заатакували" нас: — „Та ми їхали чотири години автобусом з Ганноверу, а ви так мало співали!". Ми боронимося: „Вибачте, але ми доспівали цілу програму, так як книжка пише, та й ще два наддатки", А жінки своє: - „Ми слухали б вас цілий день!" От так, жартуючи, розпитували одні одних про знайомих, що роз'їхалися по всьому світі. Також зустріли знайомих співаків з Візантійського Хору в Утрехті, Голляндія. Після вечері у ресторані ми разом з голляндцями співали знайомі їм пісні, а відтак спільно розважалися піснями та балачками допізна. Приємно було особисто запізнатися з Вірою Коваль, яка заповідала українською і німецькою мовами на нашому концерті. Для цього вона приїхала зі Західного Берліну, де працює в Европейській Економічній Спільноті, як журналістка.

Приємне враження залишилося у нас зі зустрічів із українцями під час нашого турне. Ми привезли їм рідну пісню, а вони приймали її з любов'ю, зі захопленням, а не раз зі зворушенням аж до сліз. Розважали ми їх піснями, як колись кобзарі-мандрівці думами й думками. Пісня нас єднала в одну родину; згадували давнє, далеку батьківщину.

Разом дружньо всі зібрались,
З „Прометеєм" заспівали.

Пісня четверта, прославна

Зустрічаючись з чужинцями, прикро було на кожному кроці вияснювати їм наше поневолення. Все ж таки вони ані не іронізували, ані не співчували, лиш висловлювали думку, що ніщо не є вічне і ми також заживемо мирно у своїй державі. Звичайно, такі балачки відбувались з поодинокими або кількома слухачами після концерту. Але, крім „політики", приємно було почути, що хоч вони не розуміли слів, зате відчували характер по прекрасних мелодіях, як теж цікавим виконанням хором. Зацікавленим диригент М. Длябога давав інформації про українську пісню і хорове мистецтво. Треба також зазначити, що як українська, так і чужинецька публіка винагороджувала гучними оплесками заспіви хорових солістів: О. Татунчака, І. Павлічки і І. Кушніра.

Багато чужинецьких слухачів щиро признавалися, що вперше на нашому концерті почули фортепіянові твори українських композиторів. Відомо, що в Західній Европі, інструментальна музика є не тільки на високому професійному рівні, але й має багато любителів, як виконавців, так і слухачів. Сольові виступи нашої акомпаньяторки Ірини Пелех-Зварич завжди були успішні, а в приватних розмовах вона діставала оцінку високоякісної і талановитої піяністки.

Розказуючи в праці про турне „Прометея" по Европі, народжена в Америці жидівка запитала, якою мовою ми розмовляли з українцями в різних країнах. Вона була здивована, а то й заздрісна, як почула від мене, що не тільки ми, але і наші діти в кожній країні світу можуть при різних нагодах порозумітися українською мовою. Відомо, що жиди в тому напрямі мають проблеми, і це мене підбадьорило, що хоч у цьому відношенні ми успішніші від них.

Не раз ми чули запити, зокрема тоді, як наші виступи були дарові, хто фінансує наше турне. Відповідь: українська громада у Філядельфії, а також деякі організації і громадяни з ближчих і дальших місцевостей частинно допомогли і уможливили нам цю поїздку, а решту — хор „Прометей".

Ми повернулись домів із почуттям, що ми виконали як слід наше завдання і не розчарували нашої громади, яка так само дорожить українською піснею. Але це не значить, що на цьому кінець. Ми знову щопонеділка сходимось до УСО „Тризуб", який безкоштовно дає нам свою залю для проб, і далі працюватимемо з піяністкою і диригентом над новим репертуаром.

Чужинці музикознавці, досліджуючи український фольклор, захоплювалися не тільки ориґінальністю і поетичністю пісень та дум, але також феноменом багатоголосся. Люди, які не мали жадної музичної підготовки, співали без диригента на кілька голосів. Країна кобзарів створила пісню, яка є невід'ємною частиною української душі, а чужинців чарує своєю красою, мелодійним багатством. В радості чи смутку пісня все розважає, матері дитину до сну засипляє.

Мандруймо, співаймо по цілому світі.
Слава! Слава українській пісні!

Зенон Чайківський

Шімон Перез...

(Закінчення зі стор. 1)

бів; тому уряд, очолений Перезом, може мати більше успіху в розв'язанні четвертої справи — відношення з арабськими сусідами. Шімон Перез вірить, що Єгипет змінить свою поставу до Ізраїля знову на позитивну з хвилиною, коли Ізраїль вийде з Ливану, а з Йорданією також можна буде переговорювати, бо лейбористи, у відміну від членів партії Лікуд, є проти будування нових поселень на арабській території, окупованій Ізраїлем. Процес побудови нових селищ отже буде стриманий, хіба що в найбільш критичних місцях, де існує дійсна загроза для безпеки країни і потреба охорони жидівського населення від арабських терористів.

Один розділ...

(Закінчення зі стор. 2)

прийшла якась жінка і хоче зі мною говорити. У вітальні незнайома мовчки протягнула мені конверт. Літери плигали у мене перед очима, сльози душили мене. Це був лист від Олекси! Він писав, що випадково чув мене по радіо, коли передавали студентський спектакль опери Чайковського „Євгеній Онєгін". Жінка розповіла, що її чоловіка також взяли за політику, і він разом із Олексою висланий на каторгу. Вона їздила побачитися зі своїм мужем, і він її просив розшукати мене і передати листа від його друга Олекси. Ось писав, що радий за мене, щасливий, що я вчуся, що у мене буде прекрасна професія. Що він щиро плакав, коли чув мій голос, тому, що знає, що ніколи мене не побачить. Писав, що його заставляють працювати по п'ятнадцять годин на добу. Що він живе в таких тяжких умовах, що єдиним спасінням для нього буде той момент, коли його в кінець зруйноване серце зупиниться, і це буде рятунком від усіх його мук. Він бажав мені щастя і довгого віку. Він писав, що кожну ніч молиться за мене, щоб я стала великою співачкою. У конверт була вкладена маленька карточка. З фотографії на мене дивилося обличчя старої людини, хворе і замучене, з чорними колами під очима, погаслими і застиглими, — коханими очима! Що ж вони з ним зробили? Я благала жінку дати мені адресу Олекси, я хотіла поїхати до нього і хоч трошки полегшити його страждання. Але жінка сказала, що Олекса просив ні в якому разі не повідомляти, де він перебуває. Він сказав їй, що занадто міцно любить мене, щоб калічити мені життя. І гостя пішла, не давши мені адреси і навіть не назвавши свого прізвища.

Я вся тремтіла. За що, за що гине мій Олекса? За що розтоптане його життя, наше життя? За те, що він любив Україну, свій народ, свою батьківщину, свою мову, за те, що він мав свої погляди на життя? Де ж ми живемо? Що ж це за країна?

Довгі роки мені снився ночами Олекса, але він завжди приходив у мої сни молодий і красивий. І я так сподівалася знову отримати від нього вістку. Але ні! Він щез із мого життя тепер вже назавжди, лише спогад про нього — про мою велику і справжню любов — і досі гріє все моє єство.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ПЕЛАГІЯ ПІДСКАЛЬНА, член УНС Відд. 211-го ім. св. Михаїла в Статен Айленд, Н. Й., померла 19-го травня 1984 року на 76-му році життя. Нар. 1907 року в Україні. Членом УНС стала 1927 року. Залишила в смутку сина Михайла. Похорон відбувся на цвинтарі Моравіян на Статен Айленд, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
О. Германюк, секр.

МИХАЙЛО ПЕЦІЛЬ, член УНС Відд, 164-го ім. М. Грушевського в Бервік, Па., помер 13-го червня 1984 року на 98-му році життя. Нар. 16-го жовтня 1886 року в Старому Самборі, Україна. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дочок Олену і Марію Гофман, сина Івана, двох внуків і двох правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Кирила і Методія в Бервіку, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Т. Бутрей, секр.

МЕРІ ФРАНКЕВИЧ, член УНС Відд. 65-го ім. св. Володимира в Елізабет, Н.Дж., померла 9-го липня 1984 року на 89-му році життя. Нар. 1895 року в Шенандоа, Па. Залишила в смутку синів Василя і Юрія, сестру Марію Анну Гулнік, 8 внуків, 21 правнуків і двох пра-правнуків. Похорон відбувся 12-го липня 1984 року на цвинтарі св. Ґертруди в Колонії, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
А. Смит, секр.

МАРІЯ СТАХУРА, член УНС Відд. 76-го ім. св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж., померла 20-го травня 1984 р. на 88-му році життя. Нар. 1893 року в селі Войткова, повіт Добромиль, Західня Україна. Членом УНС стала 1944 р. Залишила у смутку дочок Джон, Ольгу Гелен і сина Йосифа з родиною. Похорон відбувся на цвинтарі Небесні Ворота в Іст Гановер, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Ю. Демчук, секр.

МИХАЙЛО ВОЛОДКА, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Дж., помер 23-го липня 1984 року на 64-му році життя. Нар. 15-го жовтня 1920 року в Баффало, Н.Й. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Бетті Івет, брата Геррі і сестру Марію Гаравус з родинами. Похорон відбувся 30-го липня 1984 р. на цвинтарі-крематорії в Баффало, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Гаравус, секр.

СТЕЛЛА ШВІДРІК, член УНС Відд. 200-го Т-ва „Вільна Україна в Озон Парку, Н.Й., померла 4-го серпня 1984 р. на 81-му році життя. Нар. 1903 року в селі Глиняни пов. Львів, Зах. Україна. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку дочок Соню Бріґлік, Аніду Бразнен, 6 внуків і 4-ох правнуків і дві сестри. Похорон відбувся 7-го серпня 1984 року на цвинтарі „Оливна Гора" в Меспет, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Пригода, секр.